

A photograph of a person sitting in a wheelchair, overlaid with a semi-transparent blue filter. The person's hands are on the wheelchair's controls. The image is used as a background for the top section of the advertisement.

RYGGMARGSSKADE

DIN RETT TIL
ERSTATNING

**NESS
LUNDIN**

Advokatfirma DA

De som påføres en ryggmargsskade går gjennom en lengre periode med behandling...

Advokatfirmaet Ness Lundin DA består av 14 medarbeidere, hvorav 10 jurister. Firmaet driver en variert praksis med hovedvekt på erstatning, forsikring og trygderett.

Vi bistår ved alle typer erstatnings- og forsikringsaker, men har særlig spesialisert oss på følgende områder:

- Alminnelige personskader
- Bilansvarssaker
- Yrkesskader
- Pasientskader
- Forsørgertap

I tillegg arbeider vi i stor utstrekning med: Arbeidsrett, fast eiendoms rettsforhold, familie- og arverett, og alminnelig forretningsjus.

Denne brosjyren er skrevet til deg som er påført en ryggmargsskade, samt dine venner og nærmeste.

Brosjyren tar sikte på å gi deg litt informasjon om ryggmargsskader, tilgjengelige ytelser fra det offentlige og din rett til erstatning.

HVEM OG HVORDAN PÅFØRES RYGGMARGSSKADER?

De mest vanlige årsakene til ryggmargsskader er trafikkulykker, feilbehandling på sykehus, ulykker i hjemmet og arbeid, ulykker i forbindelse med sport, selvpåførte skader og voldsepisoder.

En ryggmargsskade kan plutselig og uventet forandre hele en persons liv. Du kan trenge juridisk bistand for å øke din livskvalitet og for å ivareta dine rettigheter som skadelidt. Erstatning kan bli et middel til å hjelpe deg å nå disse målene.

HVA ER EN RYGGMARGSSKADE OG HVORDAN VIL DEN PÅVIRKE DITT LIV?

En ryggmargsskade kan medføre hel eller delvis bevegelsehemninger og lammelser i bena, eller i både ben og armer. Tarmsystem, blære og seksualfunksjon blir ofte også svekket eller satt helt ut av funksjon.

Som følge av dette har de fleste ryggmargsskadede dårlig mobilitet, svært mange sitter i rullestol. Det er dermed unødvendig å si at en ryggmargsskade kan ha dramatiske konsekvenser for din livsstil.

AKTUELL MEDISINSK BEHANDLING OG REHABILITERING

De som påføres en ryggmargsskade går gjennom en lengre periode med behandling, rehabilitering og opptrening, og kommer i kontakt med mange typer helsepersonell. Som regel arbeider leger, ergoterapeuter, sosionomer, psykologer, sykepleier mv sammen for både å forbedre din fysiske og psykiske helse mest mulig. I tillegg arbeides det for å sikre at det foreligger et tilbud på helsetjenester, pleie, omsorg og bistand når man flytter hjem i egen bolig. I denne forbindelse kan din advokat bistå med å komme i kontakt med de ulike organene, og å informere deg om muligheter og begrensninger i forbindelse med erstatningssaken.

TILBAKE TIL EGEN BOLIG

Når rehabiliteringsperioden er ferdig flytter man tilbake i eget hjem. I møte med hverdagen opplever mange at livet i stor grad er forandret. I de fleste tilfelle er det nødvendig å bygge om boligen, evt. å bygge ny bolig. Advokaten har her en viktig rolle i samarbeid med deg og en evt. bygningssakkyndig, ved å formidle dette til forsikrings-selskapet, og kreve utgiftene dekket i erstatningssaken.

I denne prosessen kommer skadelidte vanligvis også i kontakt med en rekke personer fra ulike offentlige organer. Som regel er det personell fra kommunen i form av hjemmehjelp, bistand fra sosionom, trygdekontoret og personlig assistent. Finansieringsalternativ ved ombygging av boligen er hjemkommunen, Hjelpemiddelsentralen, Husbanken og forsikrings-selskap/skadevolder som har erstatningsansvar for skaden. I tillegg dekker noen typer private eller kollektive forsikringer denne typen utgifter opp til et fastsatt beløp.

ERSTATNING – TRENGER JEG JURIDISK BISTAND?

Hvis du er usikker på om du har krav på erstatning, vil en forespørsel hos advokat i det minste gi deg en bekreftelse på dine juridiske rettigheter. Alt for mange skadelidte krever ikke erstatning ene og alene fordi de ikke vet at de har krav på det.

I enkelte sammenhenger kan det virke vanskelig å få erstatning. En advokat vet imidlertid hvor man skal henvende seg i slike situasjoner, og kan være behjelpelig med å undersøke og kontakte rette vedkommende.

Hvis du er i tvil, søk juridisk bistand!

NÅR SKAL JEG KONTAKTE ADVOKAT?

Etter en ulykke bør advokat kontaktes så snart som mulig. Ikke nødvendigvis i første omgang for å overlate "saken" og saksbehandlingen til advokaten med en gang, men for tidlig å få informasjon om hvordan du bør forholde deg. Mange skadelidte kontakter selv forsikrings-selskapene, og starter å forhandle med dem om erstatning på egen hånd. Først når de føler at de kommer til kort, kontaktes advokat. I noen tilfelle kan det da være delvis for sent, i den forstand at man har akseptert visse premisser for forsikringsoppgjøret med selskapet uvitende om konsekvenser av dette.

Dette er særlig vanlig når det gjelder valg av medisinsk spesialist for å utrede og vurdere skaden.

VALG AV ADVOKAT

Ryggmargsskader er kompliserte. Det er derfor svært viktig at din advokat forstår kompleksiteten av din skade og hvordan skaden influerer livet ditt.

Ness Lundin Advokatfirma DA er blant de mest spesialiserte advokatene på ryggmargsskader i Norge. I vår portefølje har vi mange skadelidte med ryggmargsskader. Vi har i tillegg prosedert en rekke slike saker for domstolene, også for Høyesterett.

UTGIFTER TIL JURIDISK BISTAND

Ved skader påført ved trafikkulykker, i arbeid eller som følge av feilbehandling på sykehus er et forsikringsselskap erstatningsansvarlig overfor skadelidte. Ved slike skader dekkes vanligvis skadelidtes utgifter til juridisk bistand. Det er imidlertid klienten som er advokatens oppdragsgiver og som derfor er ansvarlig for advokatens betaling. I tillegg til ansvarsselskapet er det også mulig på visse vilkår å få dekket utgifter til advokat under rettshjelpsforsikring, som de fleste har enten som fører av bil eller via sin hjemforsikring (hus/innbo). Dog gjelder ikke dette ved yrkesskader. Alternativt kan skadelidte ha rett til fritt rettsråd og/eller fri sakførsel fra det offentlige. Men dette er behovsprøvd og ut fra dagens inntektsgrenser er vilkårene meget strenge. Både under rettshjelpsforsikring og reglene om fritt rettsråd er det en egenandel å betale for den forsikrede. Dersom man ikke skulle ha rett til rettshjelpsforsikring eller fritt rettsråd og i den grad bistand måtte overskride forsikringsbeløpenes størrelse eller det ansvarsselskapet er villig til å akseptere, vil skadelidte selv måtte dekke kostnadene til juridisk bistand.

Normalt skaper ikke dette vesentlige problemer. Klienten vil hele tiden bli orientert om hvordan omkostninger og advokatens salær blir dekket, og vesentlig omkostningsansvar vil ikke bli pådratt uten at klient fullt ut er informert. Som nevnt innledningsvis dekkes vanligvis utgifter til juridisk bistand helt eller i det alt vesentlige av ansvarsselskapet.

HAR JEG RETT TIL ERSTATNING?

LOVGRUNNLAGET

Når en person kommer til skade etter et trafikkuhell, i arbeid eller ved en pasientskade, kan man rette økonomiske krav mot den ansvarlige skadevolderens forsikringsselskap eller Norsk Pasientskade erstatning (NPE). Erstatningsansvaret på ovennevnte tre områder er objektivt (d.v.s man spør ikke om den som forårsaket skaden har utvist skyld). Ansvarsforholdet er nærmere regulert av bilansvarsloven, yrkesskadeforsikringsloven og pasientskadeloven. Når det skal foretas erstatningsutmåling (beregning av erstatning), gjelder skadeserstatningslovens alminnelige regler ved trafikkulykker og pasientskader, mens det er standardiserte regler ved yrkesskader. Man har krav på erstatning for økonomisk tap og mènnerstatning ved varig og vesentlig medisinsk invaliditet.

ERSTATNINGSREGLENE

Følgende grunnleggende vilkår for å kreve erstatning må være oppfylt:

1. Det må foreligge ansvarsgrunnlag.

I saker etter trafikkulykker finnes ansvarsgrunnlaget i bilansvarsloven, pasientskadeloven og yrkesskadeforsikringsloven. Andre lover gir ansvarsgrunnlag i ulike tilfelle, f.eks flyulykker og ulykker på sjøen. Hvis det ikke foreligger noe lovfestet ansvarsgrunnlag gjelder den alminnelige regel om uaktsomhet. Skadevolder må ha vært uaktsom for at han/hun skal bli erstatningsansvarlig overfor skadelidte for dennes tap etter skadene.

2. Årsakssammenheng.

Det er alltid et vilkår om at det skal foreligge årsakssammenheng - både faktisk og rettslig - mellom den skadegjørende handling (trafikkuhellet, feilbehandlingen etc.) og de skader/økonomiske tap som skadelidte mener å ha. Tapet må dessuten være en "påregnelig" følge av den aktuelle skadevoldende handling.

Det må presiseres at det ofte er diskusjoner og uenighet i tilknytning til erstatningssaker etter trafikkuhell eller andre ulykker om den skaddes problemer med helsen er forårsaket av uhellet eller kan skyldes andre forhold, som f.eks. tidligere sykdommer eller skader. Her vil det som regel alltid være nødvendig med vurderinger fra medisinsk sakkyndige.

3. Det må foreligge et økonomisk tap.

Tapet kan være alt fra utgifter som skaden har medført, eksempelvis ødelagte klær, utgifter til behandling, hjelp i hjemmet, påført og fremtidig inntektstap o.l.

Skadelidte har bevisbyrden for at økonomisk tap er lidt, og må dokumentere sitt krav. Det er viktig å sende inn krav vedrørende utgifter eller annet tap så snart som mulig. Dette av hensyn til forsikringsselskapets plikt til å betale renter (denne plikten inntre 2 måneder etter at kravet er fremsatt).

Etter norsk rett har også skadelidte en plikt til å begrense tapet i den grad dette er rimelig. Dette betyr for eksempel at hvis du må kjøpe tjenester for å kompensere for et tap, kan du ikke uten videre kjøpe de dyreste tjenestene dersom billigere tjenester kan anses å gi tilstrekkelig dekning.

Hvis og når disse tre vilkårene er oppfylt, blir ansvar erkjent, og det neste spørsmålet er da hvilke tapsposter som erstattes og hvor høy erstatningen blir (utmålingen).

ERSTATNINGSPOSTENE

Erstatningspostene kan gjerne deles i tre:

1. Påførte og fremtidige merutgifter

Skadelidte skal ha dekket de faktiske utgifter som skaden har medført. De mest typiske utgifter er utgifter til behandling, leger, medisiner. Men hvis skaden er stor, kan dette også være utgifter forbundet med tekniske hjelpemidler, hjelp i hjemmet eller ombygging/tilpasning av hus til det aktuelle handikap.

Erstatningen skal etter norsk rettspraksis være et supplement til folketrygdens og andre offentlige ytelser. Dette betyr at skadelidte har en selvstendig plikt til å undersøke med trygdemyndighetene og andre offentlige myndigheter (for eksempel kommunenes pleie- og omsorgsetat) hva som kan refunderes derfra før man kan kreve utgifter dekket av forsikringselskapet. Erstatning for utgifter er skattefritt.

Merutgiftene må dokumenteres for å få dem erstattet. Kvitteringer bør derfor tas vare på, samtidig som du bør notere ulike aktiviteter og f.eks. den hjelp du får fra andre etter ulykken. En dagbok kan være nyttig.

2. Mønerstatning

Under forutsetning av at skadelidte er påført en varig og vesentlig medisinsk skade skal skadelidte ha mønerstatning. For at skaden skal anses som vesentlig, må den medisinske invaliditet normalt være minimum 15%. Den medisinske invaliditeten fastsettes av en medisinsk sakkyndig på det/de aktuelle medisinske områder ut fra den aktuelle skade. Mønerstatningen fastsettes etter standardiserte regler, og er uavhengig av yrke eller inntekt før skaden. I forbindelse med innhenting av spesialisterklæring for fastsettelse av medisinsk invaliditet, gis et mandat til den medisinsk sakkyndige. Den varige medisinsk invaliditet kan først fastsettes etter at skaden har stabilisert seg, vanligvis to til tre år etter skaden, men dette avhenger også noe av skadens art.

Mønerstatning er skattefri.

3. Påført og eventuelt fremtidig inntektstap

Dersom skaden medfører nedsatt ervervsevne (evnen til å tjene penger i hvilket som helst yrke), har man krav på å få dekket det økonomiske tap som ikke dekkes av NAV. Dersom man får problemer med å opprettholde sin ervervsmessige funksjonsevne, kan man være berettiget til

trygdeytelser. I så fall må slike ytelser søkes, og saken behandles av trygdemyndighetene slik at du får trygdeytelser du er berettiget til. De trygderettslige forhold må normalt avklares før et endelig erstatningsoppgjør kan finne sted.

Inntektstapet deles gjerne i to: Påført inntektstap og fremtidig inntektstap.

Med påført inntektstap menes inntektstap som løper fra skaden skjer og frem til saken gjøres endelig opp. Fra det endelige oppgjørstidspunkt (når alle forhold i saken er avklart) skal det fremtidige inntektstapet beregnes.

Erstatning for påført inntektstap blir inntektsbeskattet, og skadelidte kan be likningsmyndighetene om å bli etterlignet for de enkelte år slik at ikke alt blir beskattet i utbetalingsåret.

Renter av påført inntektstap beskattes på vanlig måte (for tiden 28% flat beskatning). Erstatning for fremtidig inntektstap inntektbeskattes ikke.

For opplysning av saken og for å oppnå et best mulig resultat, er det ønskelig at du som skadelidte selv bidrar aktivt med opplysninger for å dokumentere skader og tap.

I tillegg til ovennevnte erstatningsposter kan det i spesielle tilfeller kreves såkalt oppreisning (erstatning for tort og svie.)

À KONTO UTBETALINGER

Skadesaker tar som regel mellom 3-5 år å få sluttført. Likevel, hvis ansvar er erkjent og det er på det rene at du vil ha krav på en betydelig erstatning, er det mulig å få utbetalt erstatning à konto i løpet av sakens fremdrift. À konto utbetalinger er avrundete erstatningsbeløp utbetalt underveis og som trekkes fra i sluttoppgjøret.

Du vil ha behov for à konto utbetalinger i forbindelse med at du påføres ekstrautgifter til behandling, pleie, transport, hjemmehjelp osv underveis og for å dekke det inntektstapet du fortløpende blir påført. Det er viktig at advokaten din forstår og vet hvordan man får utbetalt à konto underveis i saksbehandlingen.

TIDSFRISTER

Det løper absolutte tidsfrister for å fremme erstatningskrav. Den alminnelig foreldelsesfristen er 3 år fra skadelidte hadde nødvendig kunnskap om skaden og den ansvarlige.

For ulykkesforsikringer er meldefristen 1 år. Det er også viktig å merke

seg at renter på ulykkesforsikringer beregnes fra 2 måneder etter at skaden er meldt til forsikringsselskapet.

HVA SKJER VIDERE?

Etter at du har sendt skademelding enten til NPE eller forsikringsselskapet vil advokaten, hvis du kontakter advokat på dette tidspunkt, følge opp din sak overfor NPE/forsikringsselskapet på dine vegne. Saksbehandlingen overfor den ansvarlige vil bestå i å klarlegge ansvaret hvis nødvendig, og deretter fremme dine krav på løpende tap. I denne forbindelse vil det bli innhentet dokumentasjon på utgifter, offentlige ytelser, likningsopplysninger, evt. politidokumentene fra ulykken, legejournaler og epikriser etc.

Når skaden har stabilisert seg vil det bli innhentet spesialisterklæring i saken. Det er ofte behov for å vente med spesialisterklæring til man ser hvilke konsekvenser skaden gir i dagliglivet.

Spesialisterklæringen vil blant annet utrede og beskrive dine skader og vurdere spørsmålet om årsakssammenheng, medisinsk invaliditetsgrad og ervervsmessig uførhetsgrad. I denne sammenheng skal advokaten din og forsikringsselskapet (eller annen ansvarlig) bli enige om hvilken spesialist og hvilket mandat som skal benyttes.

Når spesialisterklæringen foreligger og hvor både NPE/forsikringsselskapet og du aksepterer denne lagt til grunn for erstatningsoppgjøret, blir det som regel beregnet et samlet erstatningskrav for alle poster. I tillegg vil det bli krevd utbetaling fra eventuelle ulykkesforsikringer, gjeldsforsikringer mv.

I saker mot NPE vurderes kravet av NPE, og deretter treffes et vedtak som i realiteten er et tilbud. Hvis dette ikke aksepteres må vedtaket påklages innen tre uker til Pasientskadenemnda. Hvis man heller ikke er fornøyd med Pasientskadenemndas avgjørelse, kan saken bringes inn for domstolene 1 måned etter vedtak i Pasientskadenemnda.

I saker mot et forsikringsselskap vil erstatningskravet ditt danne grunnlag for sluttforhandlinger med forsikringsselskapet om et erstatningsoppgjør i minnelighet. I de aller fleste saker blir partene enige om et oppgjør. Hvis ikke må det vurderes om man skal bringe saken inn for domstolene for å få høyere erstatning. Dette skjer vanligvis ved at advokaten din gir deg et råd om saken, risikoen ved prosess, kostnader etc, som du velger hvorvidt du vil følge eller ikke.

Forsikringsselskapet er i disse tilfellene uansett forpliktet til å utbetale den erstatning selskapet mener er riktig.

HVOR HENVENDER JEG MEG?

Hvis du ønsker vår bistand kan vi nås
på en av følgende måter:

Advokatfirmaet Ness Lundin DA

Lakkegata 3, 0187 Oslo

Telefon: tlf. 23 29 90 00 / Fax: 23 29 90 01

E-post: firmapost@nesslundin.no

I tillegg har vi besøkskontor i Trondheim,
Lillestrøm, Tromsø og Haugesund.

www.nesslundin.no